

Nun və ya Qələm surəsi Məkkədə Əlaq surəsindən sonra enən ikinci surədir. Surə, bu üç əsas mövzunu ələ alır:

a-Peyğəmbərlik və Məkkə kafirlərinin Hz. Muhammədin (s.ə.s) dəvəti mövzusunda yaymağa çalışdıqları şübhələr.

b-Allahın nemətlərinə qarşı nankorluğun nəticəsini açıqlamaq məqsədiylə qeyd edilən “Bağ sahibləri” nin hekayəsi.

c-Axirətin çətin və dəhşətli halları, Allahın müsəlman və kafirlər üçün hazırladığı şeylər.

Lakin bu mübarək surənin üzərində dayandığı əsas mövzu Hz. Muhammədin (s.ə.s) peyğəmbərliyinin sübutudur.

Bu mübarək surə Rəsulullahın (s.ə.s) qədrinin ucalığına, şərəfinə və müşriklərin Onun əleyhinə söylədiklərindən uzaq olduğuna dair andla başlayır. Onun uca əxlaq və xüsusiyyətlərini izah edir: “**Nun! And olsun q l m v** (mələklərin) **yazdıqlarına** (yaxud lövhi-məhfuzda yazılanlara)

ki, S n

(ya Rəsulum!)

R bbinin nem ti say sind divan deyils n!

Və həqiqətən, səni minnətsiz (tükənmək bilməyən)

mükafat gözl yir! Şübh siz ki, s n böyük bir xlaq üz rind s n

!” (Qələm, 1-4)

Sonra surə kafirlərin, Rəsulullahın (s.ə.s.) dəvəti qarşısındakı vəziyyətlərini və Allahın onlar üçün hazırlamış olduğu hesab və cəzanı ələ alır: “**El is (ya Peyğ mb r! Allahın ay l rini) yalan sayanlara ita t etm !** (Müşriklər) **ist rd**

il r ki, s n onlara yumşaqılıq göst r s n, onlar da s n yumşaqılıq göst rsinl r!

(Sən onların bütləri barəsində pis söz deməyəsən, onlar da sənə əziyyət verməsinlər və ya sən onların bütələrinə tapınasan, onlar da sənə Allahına ibadət etsinlər!) (Ya Peyğəmbər!)

ita t etm

(yalan yerə)

h r and iç n , alçağa;

Qeyb t ed n , söz g zdir n ; Xeyr mane olana,

(zülm etməkdə)

h ddi aşana, günaha batana;

Daş ür kliy ,

(anlamaza və eyni zamanda)

sli-n s bi bilinm y n haramzadaya

” (Qələm, 9-13) Təfsirçilər belə deyirlər: Bu ayələr Vəlid b. Muğirə haqqında enmişdir. Vəlid Qüreyşdən olmayıb onlar arasında bir əsli-nəsəbi bilinməyən biri idi. Daha əvvəl atası bilinmirdi, 18 il sonra bir nəfər onu övladlığa götürmüş və onun soyunu özünə bağlamışdı. Rəvayətə görə bu ayə nazil olduqda Vəlid gəlib anasına dedi: “Muhamməd məndən doqquz sifətlə bəhs etdi. Bunların hamısı məndə var, bilirəm. Ancaq doqquzuncusunu, yəni əsli bilinməyən olduğumu bilmirəm. Mənə doğrunu söyləməsən, boynunu qılıncla vuraram. Anası dedi: Atan iqtidarsız, qadınlarla yaxın ola bilməyən biri idi. Onun mal-dövləti üçün narahat oldum və özümü bir çobana təslim etdim. Sən o çobanın oğlusan. Bu ayə enənə qədər bu həqiqət bilinmirdi.

Surənin sonundakı iki ayə 51 və 52-ci ayələr “nəzər, göz dəyməsi” haqqındadır. Məkkəli kafirlər Peyğəmbərimizi (s.ə.s) gözləri ilə öldürmək istəyirdilər. İbn Kəsir belə deyir: Bu ayədə nəzərin və təsirinin, Allahın izni ilə haqq olduğuna dəlil vardır. “Qədər in önünə keçəcək bir şey olsaydı, onu göz keçərdi” (Əhməd b. Hənbəl, Müsnəd 6/438; Müslim, Salam 42, Tirmizi, Tibb, 17,19.) hədisi də buna dəlildir. Rəvayətə görə bu ayələri oxuyana Allahın izni ilə göz dəyməz.

Uca Allah surəyə Peyğəmbərimizin (s.ə.s) ucalığını qeyd edərək başladığı kimi, Quranın ucalığını qeyd edərək, bitirmişdir ki, başlanğıc ilə sonluq ən gözəl giriş və ən gözəl nəticə ilə bir-birinə uyğun olsun.